

Stanovisko

odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

č. 4/2016

Označení stanoviska: Nález Ústavního soudu sp. zn. **PI. ÚS 4/16** ve věci OZV města Chrastavy č. 2/2014 k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích, kterou se stanovuje kratší doba nočního klidu, výjimečné případy, ve kterých lze rozhodnutím vymezit dobu nočního klidu kratší, a vymezují činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek v obci, včetně omezení těchto činností

Právní předpis: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Ustanovení: § 10 písm. a) zákona o obcích, § 47 odst. 3 zákona o přestupcích

Související právní předpisy: ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů, usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR,

Klíčová slova: stanovení kratší doby nočního klidu, výjimky z obecně závazné vyhlášky

Datum zpracování: 27. července 2016

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ve spolupráci s odborem legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra

Stanovisko:

Ústavní soud rozhodl o návrhu Ministerstva vnitra na zrušení ustanovení článku 2 odst. 2 písm. e) obecně závazné vyhlášky města Chrastavy č. 2/2014 k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích, kterou se stanovuje kratší doba nočního klidu, výjimečné případy, ve kterých lze rozhodnutím vymezit dobu nočního klidu kratší, a vymezují činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek v obci,

včetně omezení těchto činností (dále též jen „vyhláška“), vedeném pod sp. zn. PI. ÚS 4/16, tak, že předmětné ustanovení zrušil.

Město Chrastava v ustanovení čl. 2 odst. 2 vyhlášky stanovilo výjimečné případy, při nichž je doba nočního klidu stanovena dobou kratší. Napadené ustanovení zní: „v době konání společenských a kulturních akcí pořádaných městem Chrastava je doba nočního klidu vymezena dobou od 02:00 hodin do 06:00 hodin.“. Město tedy **vymezilo za výjimečný případ, kdy je doba nočního klidu stanovena dobou kratší než stanoví zákon, společenské a kulturní akce pořádané městem Chrastava.**

Z nálezu Ústavního soudu vyplývá, že „*ustanovení § 47 odst. 3 (pozn. od 1. října 2016 již odst. 6) zákona o přestupcích je nicméně z důvodů dále rozvedených třeba interpretovat i tak, že stanovování kratší nebo žádné doby nočního klidu má být vázáno toliko na případy, tj. konkrétní data či události, jež lze více či méně **předvídatelně vztáhnout k určitému konkrétnímu datu**, nikoliv na subjekty, tj. pořadatele akce. Taková interpretace se odvíjí od účelu ustanovení, který je, s ohledem na jeho obsah i systematické zařazení do části zákona, týkající se přestupků proti veřejnému pořádku, dvojitý. Ustanovení jednak přesně definuje, v jaké době je podle veřejného pořádku a společenského úzu čas na nerušený odpočinek, jednak obcím umožňuje, aby takto konkrétně vymezenou dobu flexibilně upravovaly, tedy řečeno lapidárně, sdělily lidem žijícím v obci, kdy či za jakých okolností na nerušený odpočinek v délce osmi hodin vzhledem k místním specifikům nárok nemají, protože osoby tento jejich odpočinek narušující za to nebudou podléhat veřejnoprávní sankci. Výjimečné případy, kdy se doba nočního klidu stanoví jako kratší nebo žádná, je proto vymežit natolik určitě, aby lidé žijící v obci mohli počet a rozložení potenciálně probdělých nocí v roce **předvídat**. Takové dny je pak třeba **vymezit buď konkrétním datem** (například 1. 1.), **datovatelným obdobím** (například velikonoční svátky) či **událostí, jejíž datum je vzhledem k místním tradicím předvídatelné**“.*

Ústavní soud zde dále poukazuje na skutečnost, že „*i z tohoto důvodu je ustanovení věty druhé § 47 odst. 3 zákona o přestupcích nutně interpretovat v tom smyslu, že je třeba do nejvyšší možné míry zajistit dodržování veřejného pořádku, tedy i nočního klidu, v zákonem vymezené a celospolečensky uznávané době. Proto je třeba dny či okolnosti, kdy je zájem na dodržení obecně závazné doby nočního klidu převážen zájmem na udržení místních tradic a upevňování mezilidských vazeb skrze hlasité noční aktivity, vymežit dostatečně určitě a předvídatelně a neponechávat toto vymezení na vůli či libovůli určitého subjektu*“.

Dle názoru Ústavního soudu tak zmíněné ustanovení zákona o přestupcích nedává obcím možnost určit „konkrétního nositele výjimečného případu“, ale právě a jen konkrétní či konkretizovaný výjimečný případ.

V souvislosti se zákonem č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dojde s účinností od 1. října 2016 ke změně ustanovení § 47 odst. 3 zákona o přestupcích, který dosud umožňuje, aby obce obecně závaznou vyhláškou nebo rozhodnutím vydaným na základě této vyhlášky stanovily výjimečné případy, zejména slavnosti nebo obdobné společenské nebo rodinné akce (například v případě konání svatby nebo pohřbu), při nichž je doba nočního klidu vymezena dobou kratší nebo žádnou. Jak judikoval Ústavní soud ve výše zmiňovaném nálezu, výjimky z doby nočního klidu upravené v obecně závazné vyhlášce by se neměly vztahovat na konkrétní osobu – resp. pořadatele slavnosti nebo obdobné společenské nebo rodinné akce, byť by takovým pořadatelem byla obec samotná.

S účinností **od 1. října 2016** bude vypuštěna úprava spočívající v tom, že obce mohou stanovit kratší nebo žádnou dobu nočního klidu rozhodnutím vydaným na základě obecně závazné vyhlášky. To znamená, že **obce budou moci stanovit kratší nebo žádnou dobu nočního klidu pouze v obecně závazné vyhlášce**. Úprava výjimek z doby nočního klidu obsažená v ustanovení § 47 odst. 3 zákona o přestupcích byla převzata též do zákona o některých přestupcích (ustanovení § 5 odst. 6), který spolu se zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s účinností od 1. července 2017 nahradí stávající zákon o přestupcích.

Závěr:

V souvislosti s novelou zákona o přestupcích, ztratí obce od 1. října 2016 možnost udělovat výjimky z doby nočního klidu prostřednictvím rozhodnutí příslušného orgánu obce a výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší nebo žádná, bude možné stanovit pouze v textu obecně závazné vyhlášky.

Výjimečné případy, kdy se doba nočního klidu stanoví jako kratší nebo žádná, je třeba v obecně závazné vyhlášce vymežit natolik určitě, aby lidé v obci žijící mohli počet a rozložení potenciálně částečně či úplně probdělých nocí v roce předvídat, tj. buď konkrétním datem (např. 1. leden), datovatelným

obdobím (například velikonoční svátky) či událostí, jejíž datum je pro osoby žijící v obci předvídatelné.

Vymezení výjimečných případů, kdy je doba nočního klidu stanovena dobou kratší než stanoví zákon, nelze vázat na konkrétního pořadatele akce, byť by jím byla obec samotná.

Podrobnou metodickou pomoc, včetně vzorů obecně závazných vyhlášek k problematice nočního klidu naleznete na stránkách odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicky-material-c-26.aspx>.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování
- stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud